

ПРАВОВІ АСПЕКТИ НАДАННЯ ПОЛІЦІЄЮ АДМІНІСТРАТИВНИХ ТА ІНШИХ ПОСЛУГ ФІЗИЧНИМ І ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ



УДК 342.95:351.741

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-1-5-22>**Захарченко Андрій Миколайович,**

доктор юридичних наук, професор

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6359-2475>

ПІДСТАВИ ДЛЯ ВІДМОВИ У ВИДАЧІ ФІЗИЧНІЙ ОСОБІ ДОЗВОЛУ НА ПРИДБАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА НОСІННЯ ЦИВІЛЬНОЇ ЗБРОЇ

У статті проаналізовано правові підстави для відмови у видачі фізичним особам дозволів на придбання, зберігання та носіння цивільної зброї. Виокремлено проблемні питання, які виникають у діяльності органів Національної поліції України та судовій практиці під час застосування положень законодавства, що визначають підстави для відмови у видачі таких дозволів. На основі проведеного дослідження обґрунтовано пропозиції щодо уточнення підстав для відмови у видачі фізичній особі дозволу на придбання, зберігання та носіння зброї.

Ключові слова: Національна поліція України, дозвіл на придбання, зберігання та носіння зброї, адміністративне правопорушення, громадський порядок.

Постановка проблеми. Важливим складником компетенції Національної поліції України є повноваження у сфері контролю за обігом зброї. Зокрема, органи Національної поліції уповноважені видавати громадянам дозволи на придбання, зберігання та носіння цивільної зброї в порядку та на умовах, визначених законодавством. Реалізація цих повноважень супроводжується виникненням низки проблемних питань, багато з яких стосуються встановлення підстав для відмови у видачі зазначених дозволів.

На цей час за відсутності спеціального закону щодо правового режиму цивільної зброї правова основа відносин у вищевказаній сфері представлена, зокрема: 1) Інструкцією про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 р. № 622 (далі – Інструкція № 622) [1]; 2) наказом Міністерства внутрішніх справ України від 1 березня 2022 р. № 170 «Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану» (далі – Наказ № 170) [2]. Названі нормативно-правові акти, серед іншого, визначають підстави, за наявності яких уповноважені підрозділи Національної поліції мають відмовити громадянам-заявникам у видачі дозволів на придбання, зберігання та

носіння зброї. Однак деякі положення цих нормативно-правових актів є недостатньо чіткими, що призводить до їх неоднозначного тлумачення і застосування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні питання правового регулювання діяльності органів Національної поліції з видачі дозволів на придбання, зберігання та носіння зброї висвітлювались у наукових працях С. В. Діденка [3], Ю. П. Жванка [4], А. Є. Фоменка [5] та інших авторів. Водночас наявні проблеми, пов'язані з нормативно-правовим закріпленням і застосуванням підстав для відмови у видачі таких дозволів, дотепер залишалися поза увагою представників юридичної науки.

Метою статті є обґрунтування пропозицій стосовно уточнення підстав для відмови у видачі фізичній особі дозволу на придбання, зберігання та носіння цивільної зброї.

Виклад основного матеріалу. Як зазначалося вище, відносини, що виникають у зв'язку з видачею громадянам дозволів на придбання, зберігання та носіння цивільної зброї, нині регулюються Інструкцією № 622 та Наказом № 170. Перший із цих нормативно-правових актів встановлює загальні умови та порядок видачі громадянам дозволів на придбання, зберігання та носіння вогнепальної мисливської зброї, холодної, охолощеної, пневматичної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії. За такої умови дія Інструкції № 622 не обмежена певними строками. Другий з названих нормативно-правових актів – Наказ № 170 – має тимчасовий характер і визначає особливості видачі громадянам України дозволів на придбання, зберігання

та носіння мисливської вогнепальної нарізної, гладкоствольної зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану. Так, норми Інструкції № 622 та Наказу № 170 співвідносяться як загальні та спеціальні.

Регламентуючи основні питання діяльності Національної поліції у вищевказаній сфері, Інструкція № 622 передбачає, зокрема, що органи поліції не мають права видавати дозволи на придбання, зберігання та носіння вогнепальної зброї та бойових припасів до неї, пневматичної чи холодної зброї, пристроїв та патронів до них громадянам, а також проводити їх перереєстрацію в разі:

наявності в особи медичних протипоказань до виконання вказаних функціональних обов'язків та володіння зброєю;

наявності даних про систематичне (два чи більше разів) порушення такою особою громадського порядку, неусунення виявлених раніше порушень вимог цієї Інструкції щодо зберігання, перевезення, використання раніше придбаної зброї, пристроїв, зловживання спиртними напоями, вживання наркотичних речовин без призначення лікаря, інших одурманюючих засобів, вчинення домашнього насильства, що підтверджується документально;

наявності вмотивованої постанови державного виконавця про встановлення тимчасового обмеження боржника в праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металними снарядами не смертельної дії;

надходження від уповноваженого органу до уповноваженого підрозділу з контролю за обігом зброї інформації про повідомлення такій особі про підозру або інформації про складення щодо такої особи повідомлення про підозру, що не вручене через невстановлення її місцезнаходження;

наявності в особи судимості за злочин, яка не погашена або не знята в установленому порядку;

відсутності довідки про вивчення матеріальної частини зброї, спеціальних засобів, правил поведінки з ними та їх застосування;

відсутності права, визначеного актами законодавства, на придбання, зберігання і носіння пристроїв (пункт 5.1 глави 5 розділу 1 Інструкції № 622).

Наведений вище перелік також застосовується для анулювання раніше виданих дозволів.

Аналіз практики застосування Інструкції № 622 вказує на виникнення низки спірних ситуацій, пов'язаних з неоднаковим тлумаченням і застосуванням такої підстави для відмови у видачі дозволу, як «наявність даних про систематичне (два чи більше разів) порушення ... особою громадського порядку» (абзац 4 п. 5.1). Адже Інструкція № 622, закріплюючи таку підставу, не дає чіткої відповіді на питання стосовно того, які саме неправомірні дії мають вважатися порушенням громадського порядку.

Наведену тезу можна проілюструвати на прикладі судових рішень у справах щодо оскарження відмови органів Національної поліції у видачі дозволів на придбання зброї. Зокрема, під час судового розгляду однієї зі справ було встановлено, що орган поліції відмовив особі в наданні дозволу на придбання та зберігання мисливської зброї у зв'язку зі встановленням факту притягнення заявника 17.08.2020 року до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення («Порушення встановлених обмежень швидко-

сті руху, проїзд на заборонний сигнал регулювання дорожнього руху та порушення інших правил дорожнього руху»), 01.04.2021 року – за вчинення правопорушення, передбаченого ст. 183 цього Кодексу («Завідомо неправдивий виклик спеціальних служб»). Визнаючи таку відмову неправомірною, суд зазначив, що обставини притягнення заявника до адміністративної відповідальності за ч. 1 ст. 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) не є підставою для відмови в наданні йому дозволу на придбання та зберігання зброї, оскільки не свідчать про порушення такою особою громадського порядку. Водночас посилення органу поліції на правопорушення за ст. 183 КУпАП не свідчить про наявність саме систематичного порушення заявником громадського порядку [6].

В іншій справі зі схожими обставинами суд відзначив, що факт притягнення особи до адміністративної відповідальності за порушення природоохоронного законодавства не можна вважати фактом порушення особою громадського порядку, оскільки зазначені в постанові про накладення адміністративних стягнень на позивача статті КУпАП належать до порушень природоохоронного законодавства і не належать до правопорушень у сфері громадського порядку [7].

З вищевказаного вбачається, що суди тлумачать абзац 4 п. 5.1 Інструкції № 622 як такий, що поширюється на випадки систематичного вчинення особою лише тих адміністративних правопорушень, які передбачені главою 14 КУпАП («Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку») [8]. Зважаючи на текстувальний вираз зазначеного положення Інструкції № 622, така позиція має певне підґрунтя. Однак наявний стан врегулювання порушеного питання дає підстави для критики. Адже навряд чи є логічним підхід, за якого підставою для відмови у видачі дозволу може стати, наприклад, систематичне вчинення правопорушення, передбаченого ст. 175¹ КУпАП (куріння тютюнових виробів у заборонених місцях), тоді як злісна непокірності законному розпорядженню або вимозі поліцейського (ст. 185 КУпАП) такою підставою не вважатиметься.

На практиці були й випадки застосування абзацу 4 п. 5.1 Інструкції № 622 при виявленні фактів відкриття щодо заявників кримінальних проваджень. Так, за підсумками розгляду однієї із заяв про видачу дозволу на придбання зброї орган поліції відмовив у видачі такого дозволу, посилаючись на те, що відносно заявника відкрите кримінальне провадження за статтями 263 та 296 Кримінального кодексу України, які віднесені до злочинів проти громадської безпеки та громадського порядку та моральності, що свідчить про систематичне порушення особою громадського порядку [9].

Слід також звернути увагу на різну інтерпретацію положень абз. 4 п. 5.1 Інструкції № 622, згідно з якими органи поліції не мають права видавати дозволи в разі «наявності даних про систематичне (два чи більше разів) порушення ... особою громадського порядку, ... вчинення домашнього насильства, що підтверджується документально». Застосовуючи ці положення, працівники підрозділів Національної поліції вважають, що для відмови у видачі дозволу достатнім є встановлення факту однократного вчинення особою домашнього насильства. На правильність такої позиції вказує й зміст п. 7 ч. 1 ст. 10 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», згідно з яким до повноважень підрозділів Національної поліції України належить анулювання дозволів на право придбання,

зберігання, носіння зброї та боєприпасів їх власникам у разі вчинення ними домашнього насильства [10]. Проте суди додержуються іншої позиції, вважаючи, що вказана в Інструкції № 622 ознака систематичності порушення особою громадського порядку поширюється й на випадки вчинення домашнього насильства [11; 12].

Існування таких суперечностей було частково враховано під час підготовки Наказу № 170, у якому закріплено вичерпний перелік видів адміністративних правопорушень, вчинення яких є підставою для відмови у видачі особі-порушнику дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї під час дії воєнного стану. Так, відповідно до цього Наказу підставами для відмови є, зокрема:

наявність даних про систематичне (два чи більше разів) порушення особою громадського порядку (притягнення два чи більше разів протягом року до адміністративної відповідальності за статтею 173 КУпАП);

систематичне порушення вимог Інструкції № 622 щодо зберігання, перевезення, використання раніше придбаної зброї, пристроїв (притягнення два чи більше разів протягом року до адміністративної відповідальності за статтями 174, 190, 191, 193, 194, 195 КУпАП);

керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їхню увагу та швидкість реакції (притягнення протягом року до адміністративної відповідальності за частинами другою, третьою статті 130 КУпАП);

незаконні виробництво, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах (притягнення протягом року до адміністративної відповідальності два чи більше разів за статтею 44 КУпАП);

вчинення домашнього насильства (притягнення протягом року до адміністративної відповідальності за статтею 173² КУпАП).

Отже, порівняно з Інструкцією № 622 Наказ № 170 більш чітко регламентує порушене питання. Однак затвердження цього Наказу лише частково вирішує наявні проблеми, адже, як зазначалося вище, цей Наказ є тимчасовим і поширюється лише на відносини щодо видачі дозволів на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї.

У досліджуваному контексті слід зазначити, що нині на розгляді Верховної Ради України перебуває проєкт закону про право на цивільну вогнепальну зброю (реєстр. № 5708 від 25.06.2021), який передбачає низку змін у правовому регулюванні обігу такої зброї. Цей законопроект містить і перелік підстав, за яких особі не може бути надане посвідчення власника зброї (такий документ можна розглядати як аналог чинних дозволів на придбання зброї). До того ж до вказаного переліку уналежнено, зокрема, таку підставу, як притягнення особи до адміністративної відповідальності протягом року за одне з правопорушень, передбачених статтею 122⁴, частиною третьою, четвертою статті 126, статтями 130, 172¹⁹, 172²⁰, 173, 173², 173³, 174, 183¹, 184³, 185, 185¹⁰, 186, 186⁸, 187, 190-195⁶, 203, 203¹, 204¹, 204²-204⁴ КУпАП [13].

Отже, переліки видів адміністративних правопорушень, визначені в законопроекті та Наказі № 170, містять певні відмінності. До того ж на відміну від Інструкції № 622 та Наказу № 170 у законопроекті не передбачено такого елементу, як систематичність вчинення правопорушень.

Наявність цих розбіжностей вказує на потребу додатково опрацювати питання щодо формування переліку видів адміністративних правопорушень, вчинення яких є підставою для відмови у видачі дозволів на придбання зброї. Вбачається, що наповнення такого переліку не повинно змінюватися залежно від введення чи припинення воєнного стану і що він має охоплювати всі види адміністративних правопорушень, вчинення яких свідчить про схильність особи до насильницьких дій, порушення правил поведінки зі зброєю, речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення, зловживання алкогольними напоями, вживання наркотичних засобів, психотропних речовин чи їх аналогів (внаслідок чого збільшується ймовірність порушення правил поведінки зі зброєю), невиконання законних вимог поліцейського або члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону. Водночас для зниження можливих ризиків пропонується визначити, що для відмови у видачі дозволу на зброю достатнім є встановлення факту одного порушення правил поведінки протягом одного року, що передує дню подання заяви про видачу дозволу.

Додаткового уточнення потребує й питання щодо підстав для відмови у видачі дозволу, що пов'язані із вчиненням особою кримінальних правопорушень. Зокрема, привертає увагу те, що Інструкція № 622 передбачає відмову у видачі дозволу в разі наявності в особи судимості за злочин, яка не погашена або не знята в установленому порядку, тоді як Наказ № 170 – у разі наявності в особи непогашеної або незнятої судимості за *тяжкий або особливо тяжкий злочин* (виділено мною – А.З.). Водночас у двох вищевказаних нормативно-правових актах передбачено й таку підставу для відмови, як повідомлення особі про підозру (без зазначення видів чи ступеня тяжкості кримінальних правопорушень, у вчиненні яких підозрюється особа). До того ж у законопроекті № 5708 пропонується дещо інший підхід, згідно з яким не може бути надане посвідчення власника зброї за наявності в особи непогашеної або незнятої судимості за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених Розділами I, II, III, IV, VI, IX, XII, XIII, XIV, XV, XVII, XVIII, XIX, XX Особливої частини Кримінального кодексу України (крім реабілітованих). Натомість повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого злочину уналежнено до переліку підстав для призупинення дії посвідчення власника зброї (статті 21, 25 законопроекту).

Очевидно, що врегулювання порушеного питання в такий спосіб містить низку суперечностей. Наприклад, зі змісту Наказу № 170 слідує, що наявність в особи судимості за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 296 Кримінального кодексу України (хуліганство), не може бути підставою для відмови у видачі дозволу на придбання зброї (оскільки це правопорушення не є тяжким злочином), тоді як повідомлення особі про підозру у вчиненні цього ж кримінального правопорушення або ж дворазове вчинення дрібного хуліганства (ст. 173 КУпАП) мають вважатися підставами для відмови.

Ураховуючи вищевказане, більш прийнятним варіантом може стати встановлення правила, згідно з яким підставами для відмови у видачі дозволу вважатимуться, зокрема: наявність в особи непогашеної або незнятої судимості за вчинення кримінального правопорушення (незалежно від виду і ступеня тяжкості); наявність інформації про повідомлення особі про підозру у вчиненні

кримінального правопорушення або складення щодо особи повідомлення про підозру, що не вручене через невстановлення її місцезнаходження. Така пропозиція ґрунтується на тому, що сам факт вчинення особою кримінального правопорушення вказує на її здатність до вчинення заборонених законом діянь, які характеризуються підвищеним рівнем суспільної небезпеки і, відповідно, на виникнення підвищених потенційних ризиків у разі придбання зброї такою особою.

Низка проблемних питань також виникає у зв'язку зі з'ясуванням правомірності відмови у видачі дозволів на зброю особам, які не є громадянами України. Так, на практиці нерідко трапляються випадки, коли до підрозділів поліції задля одержання дозволу на придбання мисливської зброї звертаються іноземні громадяни, що перебувають в Україні на законних підставах. У таких випадках підрозділи поліції відмовляють іноземцям у видачі дозволів, посилаючись на те, що згідно з Інструкцією № 622 правом придбання мисливської зброї, холодної, охолощеної та пневматичної зброї та основних частин до неї користуються лише громадяни України. Однак судова практика розглядає спорів у справах про оскарження таких відмов є неоднозначною. Так, в одних випадках суди визнавали відмову у видачі дозволу протиправною, посилаючись на те, що відповідно до статті 26 Конституції України та згідно із частиною 1 статті 3 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також мають такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України. Інструкція № 622 не є законом у розумінні статті 26 Конституції України, а відтак констатується, що органи поліції, відмовляючи іноземцям у видачі вищевказаних дозволів, неправомірно обмежують їхні права [14; 15]. Водночас наявна практика застосування судом протилежної правової позиції, яка ґрунтується на тому, що норма про користування іноземцями тими самими правами, як і громадяни України, є загальною та не стосується порядку видачі іноземцю дозволу на придбання мисливської зброї, оскільки такий порядок унормовується Інструкцією № 622 [16].

Перша з вищевказаних правових позицій є більш обґрунтованою. Водночас наявність таких суперечностей у правозастосовній практиці вказує на потребу врегулювання порушеної проблеми безпосередньо на рівні нормативно-правових актів. У цьому контексті варто відзначити, що у вищезгаданому проекті закону про право на цивільну вогнепальну зброю йдеться про визнання такого права за дієздатними громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які постійно проживають на території України, з урахуванням окремих обмежень (ст. 21). З огляду на це та зважаючи на виникнення спірних ситуацій щодо правомірності відмови у видачі дозволів на зброю особам, які не є громадянами України, у період до ухвалення відповідного закону на рівні Інструкції № 622 доцільно закріпити положення щодо умов та порядку видачі таких дозволів іноземним громадянам та особам без громадянства, які

перебувають в Україні на законних підставах. Водночас реалізація такого підходу пов'язана з необхідністю вдосконалити наявні механізми контролю за дотриманням правил дозвільної системи [17, с. 24-25, 44].

Ще один проблемний аспект полягає в тому, що на цей час ані Інструкція № 622, ані Наказ № 170 не визначають правових наслідків ситуації, за якої особи, що звертаються до вповноважених підрозділів Національної поліції для одержання дозволу на придбання зброї, подають неповний пакет необхідних документів або подають документи, які не відповідають встановленим вимогам. Наразі такі обставини є фактичними підставами для відмови у видачі дозволу, але очевидно, що вони потребують і юридичного закріплення. Цей аспект частково враховано при підготовці законопроекту № 5708, а саме запропоновано визначити, що однією з підстав для відмови фізичній особі у видачі посвідчення власника зброї є подання недостовірної інформації, документів або відомостей не в повному обсязі (ст. 23 законопроекту). Водночас більш прийнятним варіантом урегулювання цього питання може стати деталізація відповідного положення через закріплення таких підстав для відмови у видачі дозвільного документа, як подання заявником не в повному обсязі документів, необхідних для видачі дозволу; відсутність у поданих документах обов'язкових відомостей, визначених законодавством; виявлення недостовірності даних у документах, поданих для одержання дозволу.

Висновки. На основі проведеного дослідження пропонується:

- 1) закріпити уніфікований перелік видів адміністративних правопорушень, вчинення одного або декількох з яких є підставою для відмови особі-порушнику у видачі дозволу на придбання, зберігання та носіння зброї;
- 2) встановити правило, згідно з яким підставами для відмови у видачі такого дозволу також вважатимуться, зокрема: наявність в особи непогашеної або незнятої судимості за вчинення кримінального правопорушення; наявність інформації про повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення або складення щодо особи повідомлення про підозру, що не вручене через невстановлення її місцезнаходження;
- 3) закріплення права іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, на придбання, зберігання і носіння дозволеної для цивільного обігу зброї;
- 4) доповнення переліку підстав для відмови у видачі дозволу на придбання, зберігання та носіння зброї такими підставами, як подання заявником не в повному обсязі документів, необхідних для видачі дозволу; відсутність у поданих документах обов'язкових відомостей, визначених законодавством; виявлення недостовірності даних у документах, поданих для одержання дозволу.

Реалізація таких пропозицій потребуватиме внесення змін до Інструкції № 622 та Наказу № 170. Відповідні положення також пропонується врахувати під час доопрацювання проекту закону щодо правового режиму цивільної зброї. Водночас пошук способів удосконалення правового регулювання діяльності органів Національної поліції у сфері контролю за обігом зброї має стати предметом подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : Наказ Міністерства

внутрішніх справ України від 21 серпня 1998 р. № 622 (із змінами). *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text> (дата звернення: 26.04.2023).

2. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 1 березня 2022 р. № 170. *Офіційний вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#Text> (дата звернення: 26.04.2023).

3. Діденко С. В. Адміністративно-правовий статус Національної поліції у сфері забезпечення обігу та застосування зброї в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 3. С. 88-92.

4. Жванко Ю. П. Адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України у сфері дозвільної системи в умовах особливих правових режимів : дис. ... канд. юрид. Наук : 12.00.07. Держ. науково-дослідний ін-т МВС України. Київ : 2019. 248 с.

5. Фоменко А. Є. Питання адміністративних послуг Національної поліції з видачі дозволів на придбання і перевезення вогнепальної зброї. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. № 2. С. 6-14.

6. Постанова П'ятого апеляційного адміністративного суду від 4 жовтня 2022 р. у справі № 400/11852/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106596785> (дата звернення: 26.04.2023).

7. Рішення Львівського окружного адміністративного суду від 22 лютого 2021 р. у справі № 380/6054/20. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95235613> (дата звернення: 26.04.2023).

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 26.04.2023).

9. Постанова Восьмого апеляційного адміністративного суду від 4 квітня 2022 р. у справі № 140/5408/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103870802> (дата звернення: 26.04.2023).

10. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 7 грудня 2017 р. № 2229-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 5. Ст. 35.

11. Рішення Полтавського окружного адміністративного суду від 6 грудня 2022 р. у справі № 440/6406/22. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107727622> (дата звернення: 26.04.2023).

12. Постанова Третього апеляційного адміністративного суду від 28 березня 2023 р. у справі № 340/3866/22. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109852465> (дата звернення: 26.04.2023).

13. Проект Закону про право на цивільну вогнепальну зброю (реєстр. № 5708 від 25.06.2021). *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/27190> (дата звернення: 26.04.2023).

14. Постанова Третього апеляційного адміністративного суду від 18 червня 2020 р. у справі № 160/113997/19. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90457403#> (дата звернення: 26.04.2023).

15. Постанова Сьомого апеляційного адміністративного суду від 18 жовтня 2022 р. у справі № 120/1845/22-а. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106813993> (дата звернення: 26.04.2023).

16. Постанова Шостого апеляційного адміністративного суду від 15 жовтня 2020 р. у справі № 640/14206/19. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92253827> (дата звернення: 26.04.2023).

17. Вітвіцький С. С., Захарченко А. М., Бобкова А. Г. Організаційно-правове забезпечення надання адміністративних послуг підрозділами Національної поліції : науково-практичні рекомендації. Київ : ВД «Дакор», 2021. 76 с.

References

1. Pro zatverdzhennia Instruksii pro poriadok vyhotovlennia, prydbannia, zberihannia, obliku, perevezennia ta vykorystannia vohnepalnoi, pnevmatychnoi, kholodnoi i okholoshchenoi zbroi, prystroiv vitchyznianoho vyrobnytstva dlia vidstrilu patroniv, sporiadzhennykh humovymy chy analohichnymy za svoimy vlastyvostiamy metalnymy snariadamy nesmertelnoi dii, ta patroniv do nykh, a takozh boieprypasiv do zbroi, osnovnykh chastyn zbroi ta vybukhovyykh materialiv: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 21 serpnia 1998 r. № 622 [On the approval of the Instructions on the procedure for the manufacture, acquisition, storage, accounting, transportation and use of firearms, pneumatic, cold and cooled weapons, devices of domestic production for firing cartridges, equipped with rubber or metal projectiles with similar properties of non-lethal action, and cartridges for them, and as well as ammunition for weapons, main parts of weapons and explosive materials: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated August 21, 1998 No. 622]. *Ofitsiinyi veb-portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]

2. Pro osoblyvosti vydachi hromadianam Ukrainy dozvolu na prydbannia, zberihannia ta nosinnia myslyvskoi zbroi ta naboiv do nei pid chas dii voiennoho stanu: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 1 bereznia 2022 r. № 170 [On the peculiarities of issuing a permit to citizens of Ukraine to purchase, store and carry hunting weapons and cartridges for them during martial law: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated March 1, 2022 No. 170]. *Ofitsiinyi veb-portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#Text> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]

3. Didenko S. V. (2016) Administratyvno-pravovyi status Natsionalnoi politsii u sferi zabezpechennia obihu ta zastosuvannia zbroi v Ukraini [Administrative and legal status of the National Police in the field of ensuring the circulation and use of weapons in Ukraine]. *Aktualni problemy vitchyznianoii yurysprudentsii*. № 3. S. 88-92. [in Ukrainian]

4. Zhvanko Yu. P. (2019) Administratyvno-pravovi zasady diialnosti Natsionalnoi politsii Ukrainy u sferi dozvilnoi systemy v umovakh osoblyvykh pravovykh rezhymiv [Administrative and legal principles of the activity of the National Police of Ukraine in the field of the permit system in the conditions of special legal regimes]: Dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. Derzh. naukovodoslidnyi in-t MVS Ukrainy. K.: 248 s. [in Ukrainian]

5. Fomenko A. Ye. (2019) Pytannia administratyvnykh posluh Natsionalnoi politsii z vydachi dozvoliv na prydbannia i perevezennia vohnepalnoi zbroi [The issue of administrative services of the National Police for issuing permits for the purchase and transportation of firearms]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*. № 2. S. 6-14. [in Ukrainian]

6. Postanova Piatoho apeliatsiinoho administratyvnoho sudu vid 4 zhovtnia 2022 r. u spravi № 400/11852/21 [Resolution of the Fifth Administrative Court of Appeal dated October 4, 2022 in case No. 400/11852/21]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106596785> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
7. Rishennia Lvivskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 22 liutoho 2021 r. u spravi № 380/6054/20 [Decision of the Lviv District Administrative Court of February 22, 2021 in case No. 380/6054/20]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95235613> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
8. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia [Code of Ukraine on administrative offenses]. *Ofitsiinyi veb-portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
9. Postanova Vosmoho apeliatsiinoho administratyvnoho sudu vid 4 kvitnia 2022 r. u spravi № 140/5408/21 [Resolution of the Eighth Administrative Court of Appeal dated April 4, 2022 in case No. 140/5408/21]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103870802> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
10. Pro zapobihannia ta protydiu domashnomu nasyilstvu: Zakon Ukrainy vid 7 hrudnia 2017 r. № 2229-VIII [On preventing and combating domestic violence: Law of Ukraine of December 7, 2017 No. 2229-VIII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2018. № 5. St. 35. [in Ukrainian]
11. Rishennia Poltavskoho okruzhnoho administratyvnoho sudu vid 6 hrudnia 2022 r. u spravi № 440/6406/22 [Decision of the Poltava District Administrative Court of December 6, 2022 in case No. 440/6406/22]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107727622> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
12. Postanova Tretoho apeliatsiinoho administratyvnoho sudu vid 28 bereznia 2023 r. u spravi № 340/3866/22 [Resolution of the Third Administrative Court of Appeal dated March 28, 2023 in case No. 340/3866/22]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/109852465> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
13. Proekt Zakonu pro pravo na tsyvilnu vohnepalnu zbroiu (reiestr. № 5708 vid 25.06.2021) [Draft Law on the Right to Civilian Firearms (Reg. No. 5708 dated 25.06.2021)]. *Ofitsiinyi veb-portal Verkhovnoi Rady Ukrainy*. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/27190> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
14. Postanova Tretoho apeliatsiinoho administratyvnoho sudu vid 18 chervnia 2020 r. u spravi № 160/113997/19 [Resolution of the Third Administrative Court of Appeal dated June 18, 2020 in case No. 160/113997/19]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/90457403#> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
15. Postanova Somoho apeliatsiinoho administratyvnoho sudu vid 18 zhovtnia 2022 r. u spravi № 120/1845/22-a [Resolution of the Seventh Administrative Court of Appeal dated October 18, 2022 in case No. 120/1845/22-a]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/106813993> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
16. Postanova Shostoho apeliatsiinoho administratyvnoho sudu vid 15 zhovtnia 2020 r. u spravi № 640/14206/19 [Resolution of the Sixth Administrative Court of Appeal dated October 15, 2020 in case No. 640/14206/19]. *Yedynyi derzhavnyi reiestr sudovykh rishen*. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/92253827> (data zvernennia: 26.04.2023). [in Ukrainian]
17. Vitvitskyi S.S., Zakharchenko A.M., Bobkova A.H. (2021) Orhanizatsiino-pravove zabezpechennia nadannia administratyvnykh posluh pidrozdilamy Natsionalnoi politsii: naukovo-praktychni rekomendatsii [Organizational and legal provision of administrative services by units of the National Police: scientific and practical recommendations]. Kyiv: VD «Dakor», 76 s. [in Ukrainian]

Zakharchenko Andrii,

Doctor of Law, Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6359-2475>

GROUND FOR REFUSAL TO ISSUE A PERMIT TO PURCHASE, KEEP AND CARRY CIVIL WEAPONS TO AN INDIVIDUAL

The article analyzes the legal grounds for refusing to issue permits to individuals to purchase, store, and carry civilian weapons. Problematic issues that arise in the activities of the National Police of Ukraine and judicial practice during the application of the provisions of the legislation, which determine the grounds for refusing to issue such permits, are singled out. On the basis of the conducted research, the proposals to clarify the grounds for refusing to issue a permit to an individual to purchase, store, and carry weapons are substantiated. In particular, it is proposed:

- 1) establishing a unified list of types of administrative offenses, the commission of one or more of which is grounds for denying the offender a permit to purchase, store, and carry weapons;
- 2) establishing a rule according to which grounds for refusing to issue such a permit will also be considered, in particular: the presence of a person with an outstanding or unexpunged criminal record for committing a criminal offense; availability of information about notification of a person suspected of committing a criminal offense or drawing up a notification of suspicion against a person, which was not served due to failure to establish his location;
- 3) consolidation of the right of foreigners and stateless persons who are in Ukraine on legal grounds to purchase, store and carry weapons permitted for civilian circulation;
- 4) supplementing the list of reasons for refusing to issue a permit to purchase, store, and carry weapons on such grounds as: the applicant's submission of documents required for the issuance of a permit is not in full; lack of mandatory information specified by law in the submitted documents; detection of inauthenticity of data in documents submitted for obtaining a permit.

Key words: National Police of Ukraine, permission to purchase, store and carry weapons, administrative offense, public order.